

KUOPIO

Kuukausiseuranta ja toteumaennuste

Tammi-lokakuu 2023

Kaupunginhallitus 20.11.2023

Ennuste vuodelle 2023

Kaupungin ylijäämän arvioidaan vuoden 2023 tilinpäätöksessä olevan 5,3 M€. Kuluvan vuoden viimeiset lisämäärärahaesitykset on käsitelty kaupunginhallituksessa 13.11. Talousarviomuutosesitysten jälkeinen ylijäämä ja tämän tilinpäätöksen ennusteen ylijäämä vastaavat toisiaan.

Toteumaa uhkaa merkittävä riski, sillä pelastuslaitoksen palkkasaataviin liittyvien kanteiden ratkaisuja eri oikeusasteista odotetaan tulevan vuoden loppuun mennessä, jolloin mahdolliset maksut suoritetaan jo tämän vuoden puolella ja vähintäänkin näihin varaudutaan tulosvaikutteisesti tilinpäätöksessä 2023. Euromääräinen riski on niin suuri, että se tulee viemään kaupungin tilinpäätöksen selkeästi alijäämäiseksi.

Palvelualueilla selkein ero talousarvioon nähden ennustetaan syntyvän varhaiskasvatukseen. Yleishallinnon toimintakatteeseen vaikuttaa kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden myyntitappio, toteutumatta jäävät myyntivoitot, sosiaali- ja terveystoimeen kuuluvien nk. vanhojen tapahtumien kirjautuminen tälle vuodelle, mutta eläkkeiden tasausmaksusta tuleva säästö kompensoi näitä. Maanvuokratuottojen ja maanmyynnistä kertyvien myyntivoittojen arvioidaan toteutuvan talousarviota paremmin, mutta vastaavasti kehittämiskorvauksiin liittyy epävarmuutta.

Talousarviossa 2023 on varauduttu noin 25 M€:n **lainakannan kasvuun**, mutta rahoitustilanne näyttää siltä, että kasvu jää noin 10 M€:oon, jolloin vuoden lopussa lainamäärä/asukas on talousarvioon merkittyä 130 € pienempi. Varallaolokorvausten mahdolliset maksut näkyvät kasvavana lyhytaikaisen rahoituksen lisästarpeena ennen kuin jäsenkunnat maksavat oman osuutensa. Rahoitustuottojen ennustetta on nostettu hyvän osinkokertymän ansiosta. Korkokuluissa ja korkotuotoissa näkyy korkotason nousun vaikutus kaupungin konsernitilillä.

Asukasluku ja työllisyys

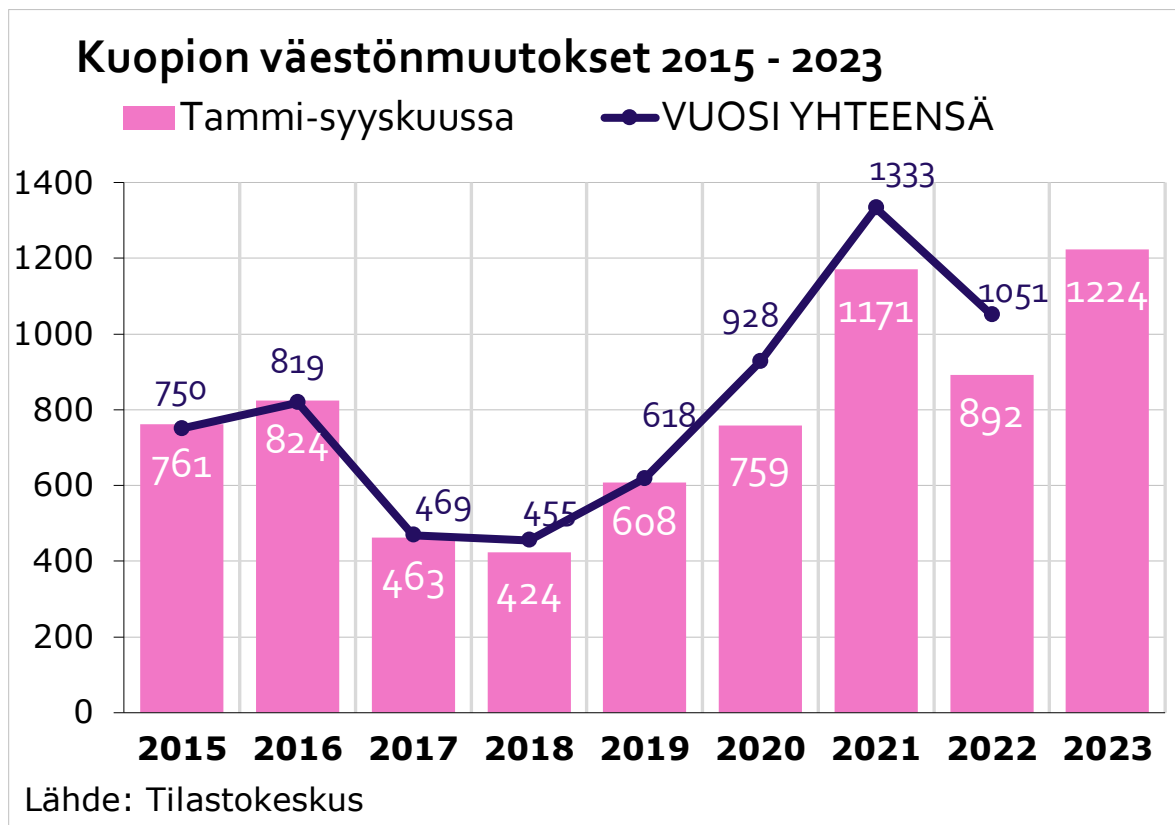
Tilastokeskus julkaisee lokakuun työttömyystiedon ja väestötiedon 21.11.

Henkilöstö ja sairauspoissaolot

Vuoden 2023 tavoitteena on vähentää sairauspoissaolot 16 päivään/henkilötyövuosi. Lokakuun lopussa oltiin tavoitetasossa, kun tarkastellaan kaupunkia kokonaisuutena.

Koko vuoden henkilöstösuunnite on 3350,5 henkilötyövuotta. Tasaisen kertymän oletuksella tammi-syyskuun toteutunut 2842 henkilötyövuotta johtaa 60 htv suunniteltua korkeampaan toteumaan. Kasvu on taittunut edelliskuuksiin verrattuna.

Väestönmuutos tammi-syyskuu 2023

Väkiluku

30.9.2023

123 818

Muutos tammi-syyskuu

1224 henkeä

Väkiluku 31.12.2022

122 594, +1051, 0,9 %

Väestönkasvu tammi-syyskuulta on 1224 henkeä.

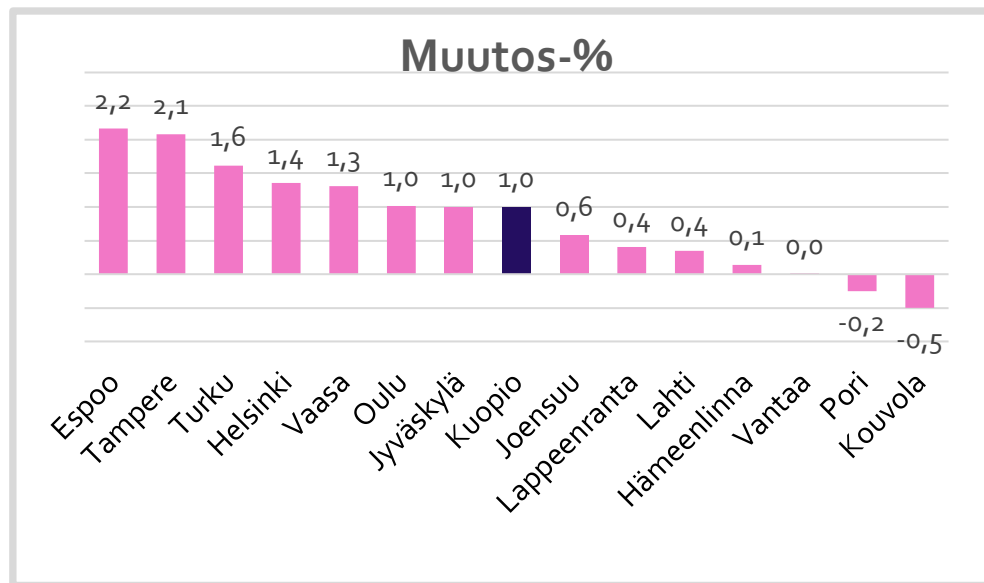
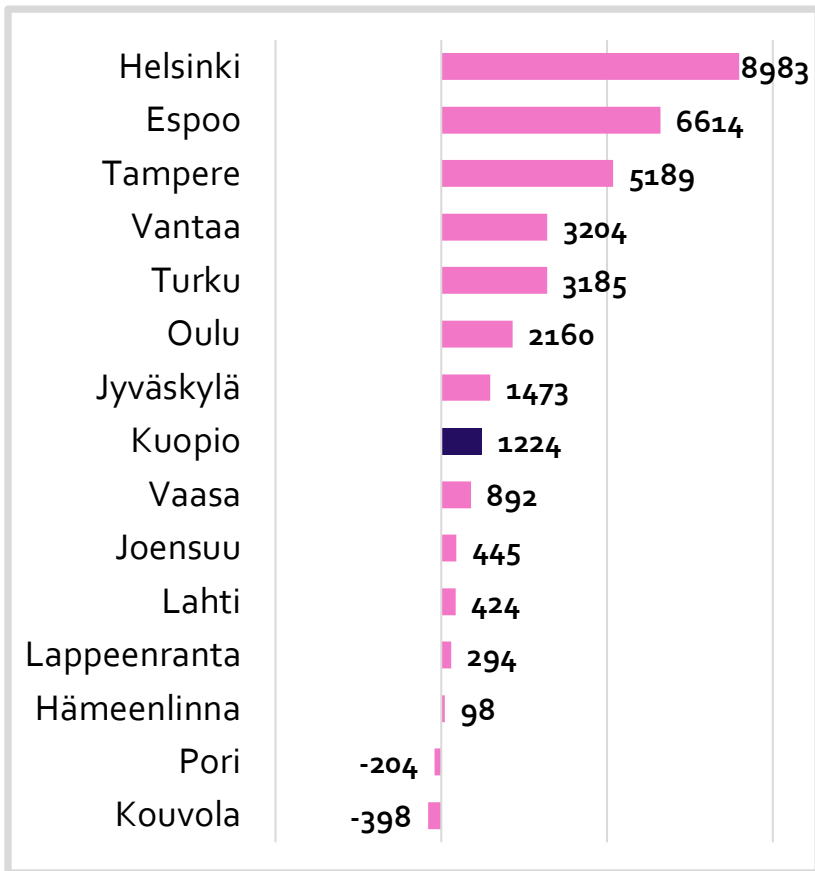
Tammi-syyskuu 2023:

Luonnollinen väestönlisäys -152

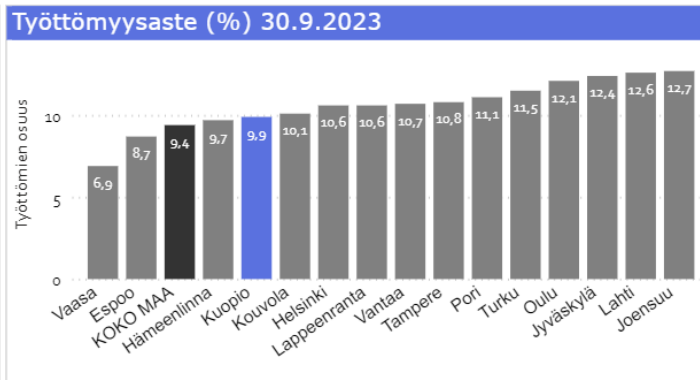
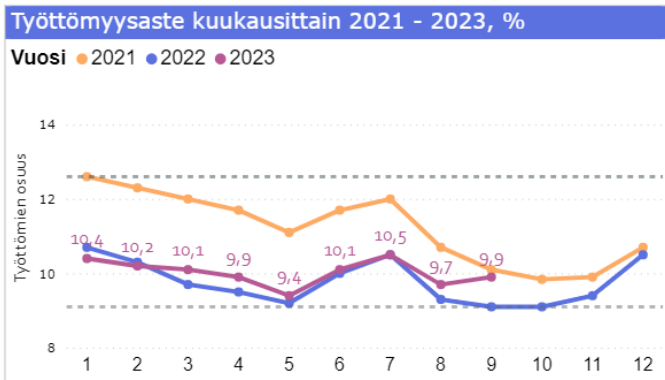
Kuntien välinen muuttovoitto +756

Siirtolaisuus, netto +624

Väestönmuutos vertailukaupungeissa tammi-syyskuu 2023

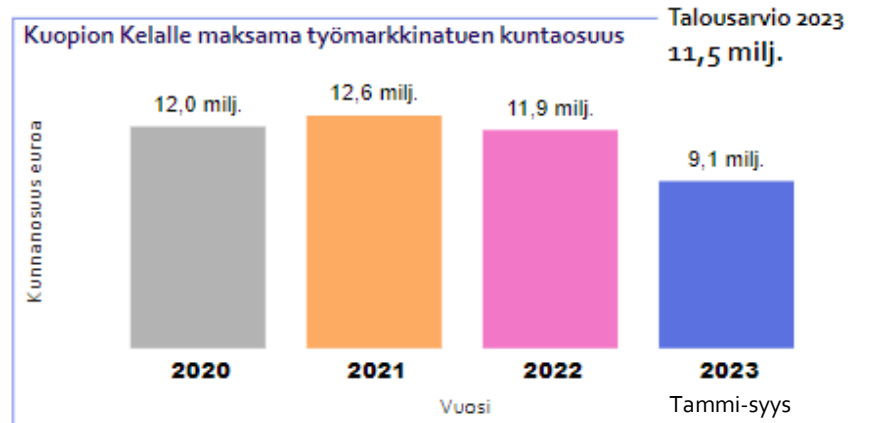
Työttömyys syyskuu 2023

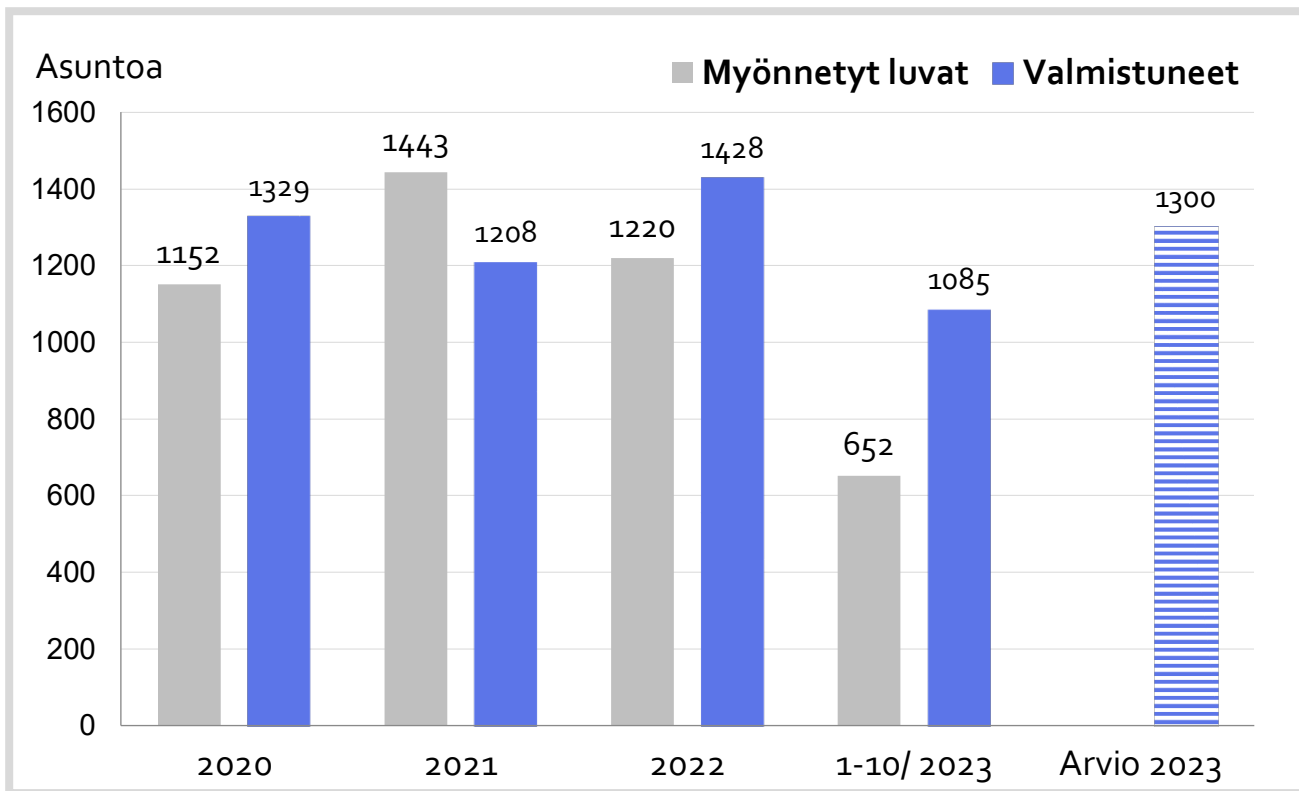
Syyskuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 600 enemmän kuin vuotta aiemmin. Tästä suurin osa oli lomautettujen määrän kasvua (+400). Työttömyysaste 9,9 %, vuosi sitten 9,1 %, Avoimia työpaikkoja oli 1812 mikä oli 842 vähemmän kuin vuosi sitten. Kuopion työttömyysaste on hyvällä tasolla vertailukaupunkien joukossa.

Kuopio maksoi Kelalle työmarkkinatuen kuntaosuutta noin 1,0 M€ syyskuussa. Saajia oli 1990 henkeä.

Työttömien määrä syyskuussa 2019 - 2023

Asuntorakentaminen tammi-lokakuu 2023

Lähde: Facta kuntarekisterit

Tammi-lokakuussa valmistui 1085 asuntoa, joka oli hiukan enemmän kuin vuosi sitten (1048).

Asuntorakentaminen hiljenee. Lupia asuntojen rakentamiseen haettiin 652, tämä oli noin 58 % vähemmän kuin vuosi sitten (1127).

Palvelualueet 2023

Tammi-lokakuu

Toimintakate 1000 €

	2022 Tot. 31.10.	2023 Tot. 31.10.	%-ero	Ta 2023 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Keskusvaaliltk. ja tarkastustoimi	-486	-402	-17,3 %	-502	-502	0
Yleishallinto	-11 129	-9 384	-15,7 %	-15 060	-15 523	-463
Elinvoima- ja konsernipalvelu	-21 140	-21 886	3,5 %	-28 167	-28 437	-270
Kaupunkiympäristö	-814	-1 487	82,7 %	174	174	0
Hyvinvoinnin edistäminen	-36 452	-39 751	9,1 %	-47 102	-47 396	-294
Kasvun ja oppiminen	-177 416	-198 108	11,7 %	-237 775	-240 925	-3 150
josta varhaiskasvatuspalvelut	-70 384	-78 386	11,4 %	-91 220	-94 370	-3 150
josta perusopetus- ja nuorisopalvelut	-90 671	-100 563	10,9 %	-122 820	-122 820	0
Toimintakate yhteensä	-247 435	-271 039	9,5 %	-328 431	-332 608	-4 177

Toteumatieto on vertaistettu eli vuoden 2022 luvuista on poistettu hyvinvointialueen palveluiksi siirtyneet terveydenhuolto, perusturva, yleishallinnosta pelastustoimen maksuosuus, kasvun ja oppimisen palvelualueelta koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut sekä elinvoima- ja konsernipalveluista lomituspalvelut.

Koko kaupunki 2023

Tammi-lokakuu

Toimintakate 1000 €

	2022 Tot. 31.10.	2023 Tot. 31.10.	%-ero	Ta 2023 muutettu	Ennuste 31.12.	Ero Ta/Ennuste
Ydinkaupunki	-247 435	-271 039	9,5 %	-328 431	-332 608	-4 177
josta toimintatuotot	80 254	76 538	-4,6 %	95 370	94 559	-811
josta toimintakulut	-327 689	-347 577	6,1 %	-423 801	-427 167	-3 366
Tilapalvelut	32 145	33 496	4,2 %	38 232	37 383	-849
josta toimintatuotot	86 532	87 474	1,1 %	104 962	105 328	366
josta toimintakulut	-54 386	-53 978	-0,8 %	-66 730	-67 945	-1 215
Toimintakate yht.	-215 290	-237 543	10,3 %	-290 199	-295 225	-5 026

Toimintakate

heikkeni 10,3%
tammi-lokakuussa
koko kaupungin
tasolla verrattuna
viime vuoden
vastaavaan
ajankohtaan.

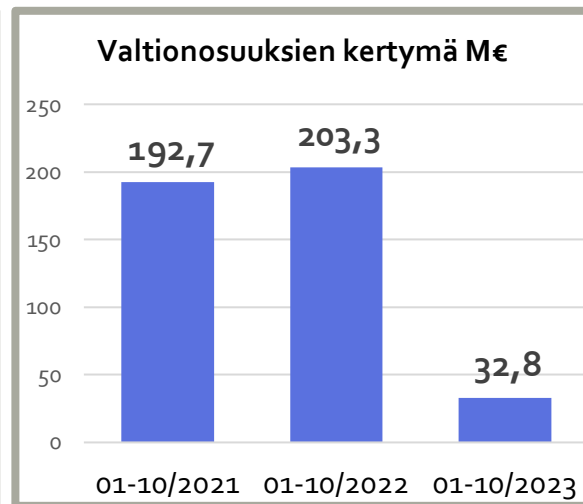
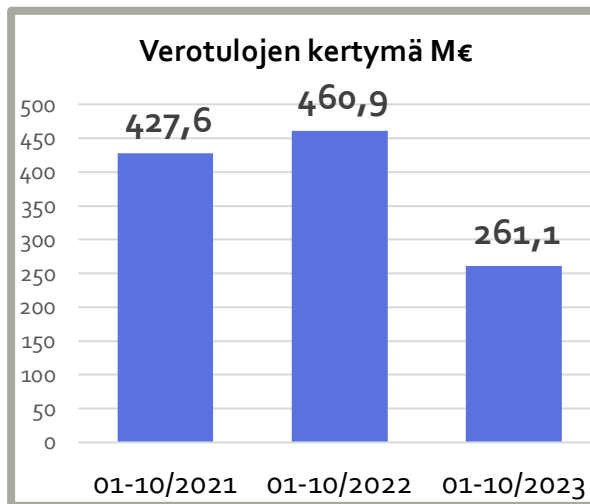
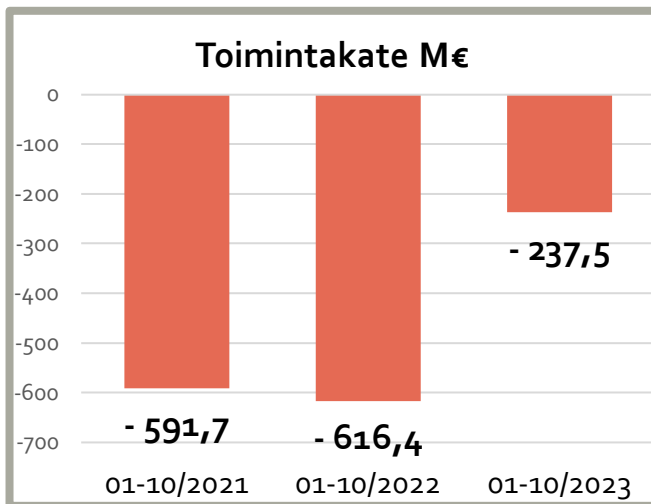
Tuottojen ja kulujen tiedot ovat vertailukelpoiset. Vuodelta 2022 on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneiden palvelujen tiedot.

Tammi-lokakuu

Hyvinvointialueen vaikutus 2023

verotuloihin, valtionosuuksiin ja toimintakatteeseen

Tilinpäätösennuste 2023

Tammi-lokakuu

1000 €

	2023 Tot. 31.10.	TA 2023 muutettu	Ennuste 31.12.2023	Ero Ta/Ennuste
TOIMINTATUOTOT	164 012	200 332	199 887	-445
TOIMINTAKULUT	-401 555	-490 531	-495 112	-4 581
TOIMINTAKATE	-237 543	-290 199	-295 225	-5 026
VEROTULOT	261 084	307 000	307 000	0
VALTIONOSUUDET	32 835	39 100	39 283	183
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	10 343	8 584	9 310	726
VUOSIKATE	66 719	64 485	60 368	-4 117
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-45 331	-54 911	-55 128	-217
SATUNNAISET ERÄT				0
RAHASTOJEN MUUTOS				0
POISTOERON MUUTOS	39	50	50	0
TILIKAUDEN TULOS	21 427	9 624	5 290	-4 334

Palvelualueet - talousarvion ja ennusteen erotus

YLEISHALLINTO -0,5 M€

- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarviota heikompana.
- Jäsenkuntien lisäkanto Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 vakuutusmaksusta ja sosiaali- ja terveystoimen edellisen vuoden vastuut ja laskut heikentävät toteumaa 0,6 M€.
- Edellisen vuoden terveystalouden asiakasmaksujen lisätilitykset parantavat toteumaa 0,2 M€.
- Osakkeiden ja osuuksien myyntivoittojen ennustetaan alittuvan talousarviosta 0,5 M€
- Osakkeiden myyntitappioiden ennustetaan heikentävän toteumaa 0,4 M€.
- Kevan tarkastettu tasausmaksu toteutuu talousarviota pienempänä 0,7 M€.
- Kehittämishankkeiden tukien ja avustusten ennustetaan toteutuvan talousarviota pienempänä 0,1 M€.
- Pohjois-Savon pelastuslaitoksen varallaolokorvauskiistan osalta on olemassa riski talousarvion ylitykselle.

ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT -0,3 M€

- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan talousarviota heikompana.
- Työmarkkinatukimaksujen ennustetaan ylittyvän 0,35 M€ ja palkkatuetun työllistämisen ennustetaan ylittyvän 0,1 M€.
- EU-hankkeiden käsittely on rahoittajalla viivästynyt eikä kuntarahaosuuksia ole myönnetty talousarviota vastaavaa määrää. Viivästysten vuoksi tukien ja avustusten ennustetaan toteutuvan talousarviota pienempänä 0,2 M€.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ +/-0 M€

- Toimintakatteen ennustetaan tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion mukaisesti.
- Autopaikkasopimusten tulot jäävät arvioidusta noin 2 M€ Savilahden liikuntakeskuksen maksun vuodelle 2024 siirtymisen takia.
- Maanvuokratuottojen ja myyntivoittojen ennustetaan toteutuvan talousarviota parempana, myyntivoittojen toteutumiseen liittyy talousarviovaiheessa arvioitua suurempi epävarmuus.
- Puunmyyntitulojen arvioidaan jäävän suunniteltua pienemmäksi.
- Yhdyskuntatekniikan investointien osalta on tiedossa lisähankkeita, mm. Jynkän koulun hulevesiviemäriin siirto ja Pienen Neulamäen alueen jatkorakentaminen. Investointeihin varatut eurot näyttäisivät kuitenkin riittävän hankkeiden läpivientiin.

Palvelualueet ja Tilapalvelut - talousarvion ja ennusteen erotus

HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN -0,3 M€

- Liikuntapalvelujen toimintatuottoihin ennustetaan alitusta -0,15 M€, Nilsin uimahallin osalta. Vastaavasti toimintakulut ovat 0,08 M€ alittumassa lämmityskustannusten osalta. Museokeskus ennustaa tulokertymää +0,2 M€ talousarviota paremmalta. Teatterilla on ollut näytöksien peruuntumisia sairaustapausten vuoksi, mistä johtuen tuloennuste on -0,1 M€ verrattuna talousarvioon. Musiikkikeskuksen toimintatuotot tulevat jäämään -0,25 M€ budjetista, sillä alkusyksyn lipunmyynti ei ole odotelulla tasolla, eikä orkesterin kausikorttien myynti ei ole yltänyt koronaa edeltävälle tasolle. Kirjasto ja kansalaistoiminta ennakoivat tässä vaiheessa talousarvion mukaista toimintakatetta.

KASVU JA OPPIMINEN -3,2 M€, josta

Varhaiskasvatus -3,2 M€

- Varhaiskasvatuksessa on jouduttu lisäämään avustajien määrää talousarviota enemmän. Lisäys perustuu 1.8.2022 lakimuutokseen ja arvioituun tuen tarpeeseen. Henkilöstökulujen ennustetaan kasvavan -1,5 M€ talousarvioon verrattuna.
- Maksutuotoissa ennustetaan -0,7 M€ aleneminen 1.3.2023 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä, jossa asiakasmaksujen tuloarvoja nostettiin.
- Lakimuutos vaikuttaa myös yksityisten päiväkotien palvelusetelikustannuksiin. Tämän hetkinen ennuste on 0,45 M€ kasvua vuodelle 2023.
- Kotihoidon tuki on ollut alkuvuonna talousarviota suurempi, kustannusennuste loppuvuodelle on kasvua 0,5 M€.

Perusopetus +/- 0 M€

- Perusopetuksen, nuorisopalvelun ja lukiopalvelun toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

TILAPALVELUT -0,8 M€

- Tilapalveluiden toimintakatteiden ennustetaan toteutuvan 0,8 M€ talousarviota heikompana. Energiakustannusten ennuste on 1,7 M€ ja laitoshuollon ennuste on 0,3 M€ talousarviota parempi ja vastaavasti vuokrien ja vastikkeiden kustannukset tulevat toteutumaan 2,7 M€ suurempana kuin talousarviossa. On todennäköistä, että kouluviraston myynti siirtyy vuodelle 2024. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ennustettu 0,3 M€ talousarviota pienempänä.

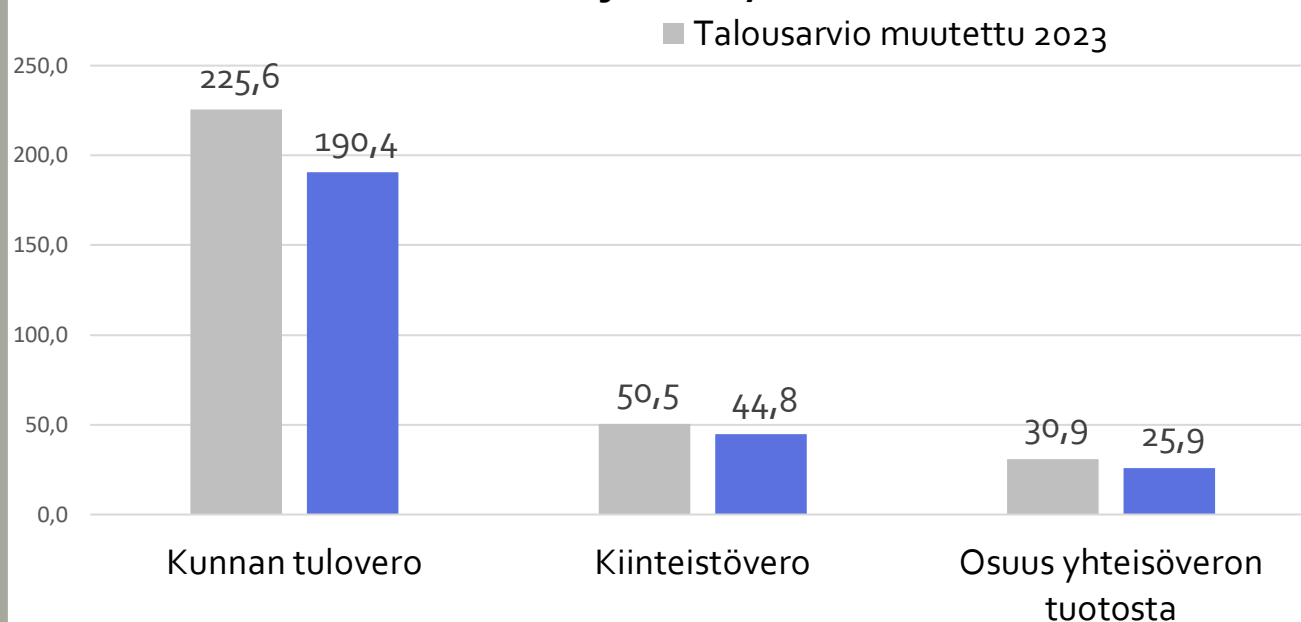
Rahoituslaskelma

M€	TA + M	Toteuma	Ennuste	Erotus
	2023	31.10.2023	2023	TA / Ennuste
Vuosikate	64,6	66,7	60,4	-4,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauuserät	-6,6	-1,2	-6,9	-0,3
Toiminnan rahavirta	58,0	65,5	53,5	-4,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-95,3	-60,7	-93,3	2,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,2	0,9	2,2	-2,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11,3	3,1	10,4	-1,0
Investointien rahavirta	-79,8	-56,7	-80,8	-0,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21,8	8,8	-27,3	-5,5
Antolainauksen muutokset	6,5	2,2	6,5	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	90,0	70,0	70,0	-20,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-64,4	-48,2	-59,6	4,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset	25,6	21,8	10,4	-15,2
Vaikutus maksuvalmiuteen	10,3	32,8	-10,3	-20,6

Verotulot

Tammi-lokakuu

Verotulojen kertymä M€

Verotuloennuste 2023

307,0 M€

Verotulot
TA muutettu 2023

307,0 M€

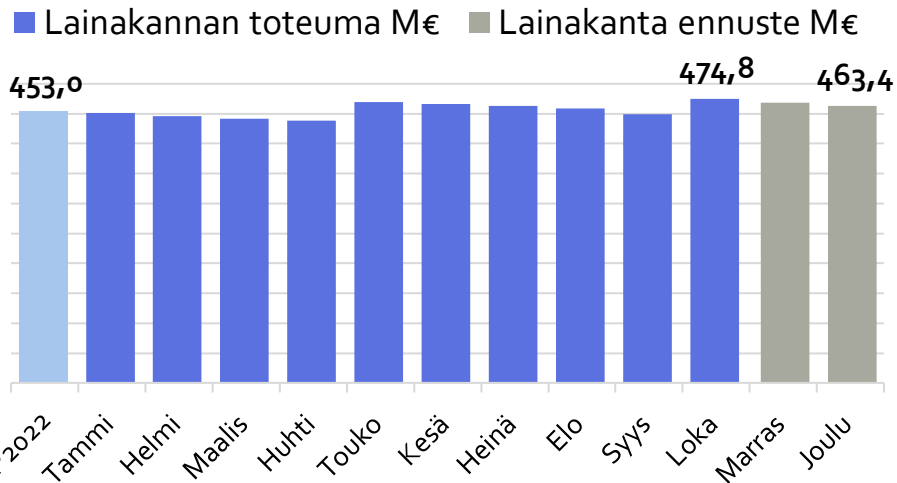
Verotulojen toteuma
tammi-lokakuu 2023

261,1 M€

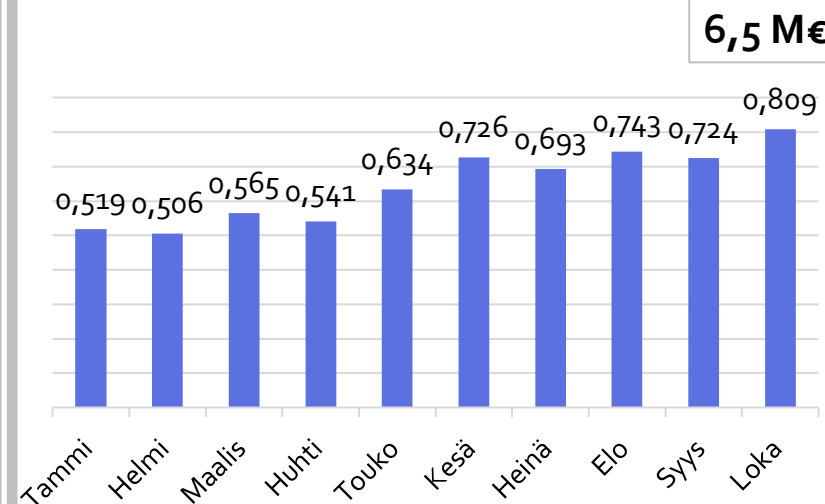
Lainakanta

Tammi-lokakuu

Lainakannan kehitys M€

Toteutuneet korkomenot M€

Lainaa per asukas
Ennuste 31.12.2023

3755 €

Lainamäärä
31.10.2023

474,8 M€

Keskiporko
31.10.2023

2,07 %
31.10.2022
0,80 %

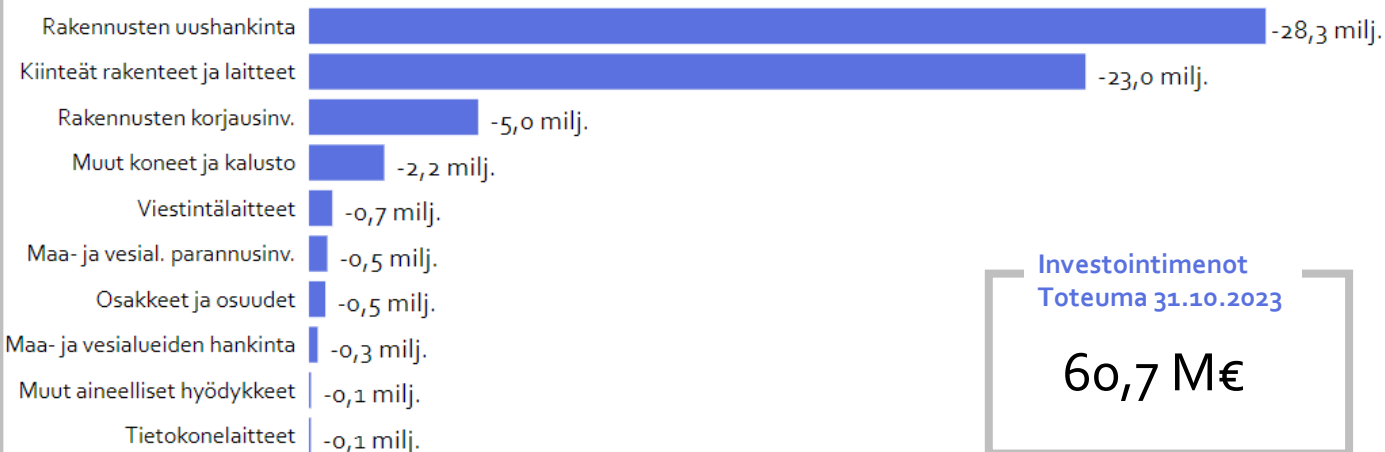
Korkokulut
tammi-lokakuu 2023

6,5 M€
tammi-lokakuu 2022
2,4 M€

Investoinnit

Tammi-lokakuu

Investointimenojen toteuma M€

Investointimenojen
Talousarvio 2023

95,3 M€

Investointimenojen
Ennuste 31.12.2023
tilanne 31.10.2023

93,3 M€

Rakennusinvestoinnit TOP 6

Savilahden liikunta- ja tapaht	-16,2 milj.
Riistaveden yhtenäiskoulu	-5,5 milj.
Pienet investoinnit	-4,4 milj.
Sinikellon päiväkot	-3,1 milj.
Taidemuseon kokoelmatilat	-2,1 milj.
Pääkirjaston yläpohja peruskor	-1,3 milj.

Yhdyskuntarakentaminen

Kun.tekn./Liikenneväylät	-17,3 milj.
Liikuntapaikat	-3,4 milj.
Yl.alueet, puistot, virkistysal.	-2,3 milj.
Maa- ja vesial. par/Kaup.ymp.	-0,5 milj.
Yhteensä	-23,5 milj.

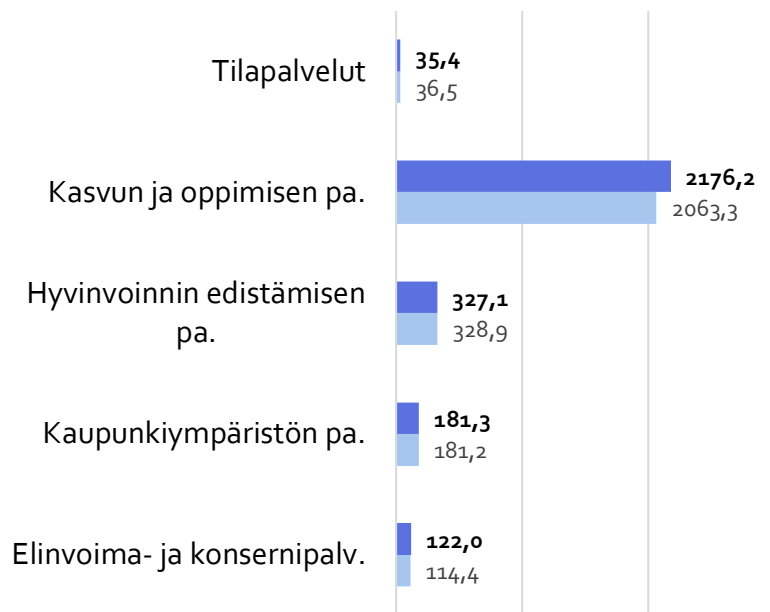

Henkilötyövuosien kehitys

Tammi-lokakuu

Henkilötyövuodet

■ 1-10/2023 ■ 1-10/2022

Henkilötyövuodet	1-10/2022	1-10/2023	Muutos	Muutos-%
Elinvoima- ja konsernipalv.	114,4	122,0	7,6	6,6 %
Kaupunkiympäristön pa.	181,2	181,3	0,1	0,1 %
Hyvinvoinnin edistämisen pa.	328,9	327,1	-1,8	-0,5 %
Kasvun ja oppimisen pa.	2063,3	2176,2	112,9	5,5 %
josta perusopetus	903,1	935,7	32,6	3,6 %
josta varhaiskasvatus	969,9	1033,9	64,0	6,6 %
Ydinkaupunki yhteensä	2687,8	2806,6	118,8	4,4 %
Tilapalvelut	36,5	35,4	-1,1	-3,0 %
Yhteensä	2724,3	2842,0	117,7	4,3 %

Henkilötyövuodet ovat kasvaneet eniten varhaiskasvatuspalveluissa, perusopetuksessa ja lukiopalveluissa. Koko vuoden henkilöstösuunnite on 3350 htv.

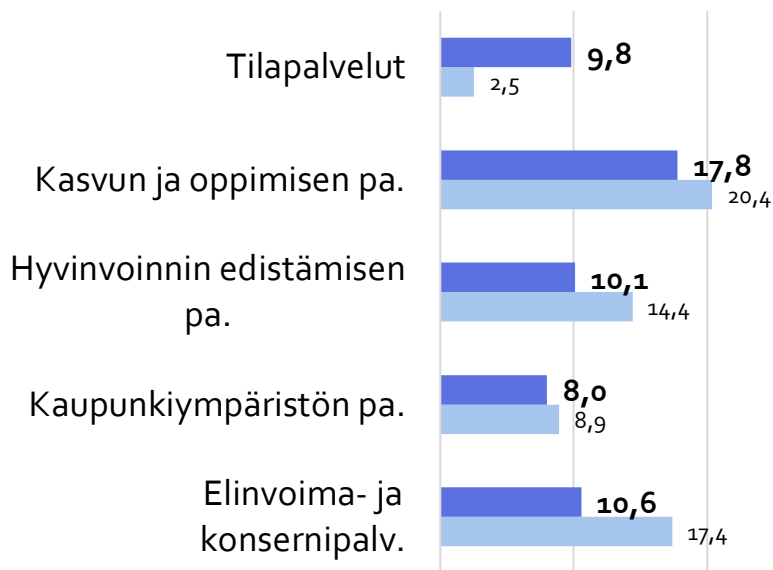
Tarkasteluajankohdan tilanne on vertaistettu poistamalla vuoden 2022 tiedoista hyvinvointialueelle siirtyneet henkilötyövuodet ja lomituspalvelu, joka siirtyi lisälmen kaupungin vastuulle.

Sairauspoissaolojen kehitys

Tammi-lokakuu

Sairauspoissaolot kalenteripv./htv

■ 1-10/2023 ■ 1-10/2022

Sairauspoissaolot
15,9 päivää / htv
tammi-lokakuu 2023

Sairauspoissaolot

kalenteripäivää / henkilötyövuosi	1-10/2022	1-10/2023	Muutos
Elinvoima- ja konsernipalv.	17,4	10,6	-6,8
Kaupunkiympäristön pa.	8,9	8,0	-0,9
Hyvinvoinnin edistämisen pa.	14,4	10,1	-4,3
Kasvun ja oppimisen pa.	20,4	17,8	-2,6
josta perusopetus	16,0	14,5	-1,5
josta varhaiskasvatus	26,6	22,2	-4,4
Tilapalvelut	2,5	9,8	7,3
Koko kaupunki pv/htv	18,5	15,9	-2,6

Tarkasteluajankohdan tilanne on vertaistettu poistamalla vuoden 2022 tiedoista hyvinvointialueelle siirtyneiden palvelujen tiedot ja lomituspalvelu, joka siirtyi lisälmen kaupungin vastuulle.